

Resistència del sorgo d'alep al glifosat en cultius de soja transgènica a l'Argentina

05/2009 - **Medi ambient i Conservació.** La ràpida expansió del model d'agricultura industrial i la globalització de les cadenes alimentàries han afavorit el deteriorament dels agroecosistemes causant pèrdua de biodiversitat. Un article publicat recentment a la Revista GEOFORUM analitza les conseqüències de l'aparició d'un biotipus de sorgo d' alep resistent al glifosat, una de les males herbes més nocives en l'agricultura. El biotipus, detectat a finals de 2002, afecta avui almenys 10.000 hectàrees de camps de conreu a la regió nord i centre de l'Argentina.

El sorgiment del sorgo d'Alep resistent al glifosat afavoreix la concentració dels mitjans de producció i alhora torna a obrir les portes als mercats als proveïdors de tecnologia.

A l'Argentina més de 16 milions d'hectàrees són cultivades amb soja modificada genèticament per resistir al glifosat. Aquest és un dels herbicides més utilitzats en l'agricultura a nivell mundial. L'ús massiu a l'Argentina de soja resistent al glifosat ha fet que augmenti el seu ús de manera exponencial, passant de 10 milions de litres el 1996 a més de 160 milions de litres el 2007. Malgrat que el glifosat es va considerar inicialment un producte de baix risc per a desenvolupar resistència, aquest increment ha ocasionat l'aparició de males herbes resistents a herbicides (fins ara s'han documentat 14 espècies resistents).

L'article escrit per Rosa Binimelis, Walter Peng i Iliana Monterroso és producte del treball conjunt entre la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Buenos Aires i la Facultat Latinoamericana de Ciències Socials a Guatemala. L'article analitza com el procés de modernització agrícola a l'Argentina ha afavorit la intensificació de conreus a través de paquets tecnològics i el monocultiu. Actualment, la soja modificada genèticament cobreix la meitat de la superfície agrícola Argentina, el que s'ha vist afavorit per la demanda de soja per produir pinso a causa de la demanda d'agrocombustibles. Aquest nou mercat, incentivat per les regulacions que afavoreixen la incorporació d'un +5-10% de barreja en els combustibles utilitzats en el transport (tant a la directiva Europea com a la directiva nacional de l'Argentina) requeriria un increment considerable de terra destinada a seva producció, a part de l'àrea actualment conreada.

Tanmateix, si apareixen noves males herbes resistents, els beneficis derivats del model estarien en joc amb greus conseqüències per al medi ambient i la salut. També tindrà impactes socioeconòmics importants; la concentració de la terra i del capital de producció o l'expulsió d'agricultors de les zones rurals.

Així, l'article descriu com el sorgiment del sorgo d'Alep resistent al glifosat afavoreix la concentració dels mitjans de producció i alhora torna a obrir les portes als mercats als proveïdors de tecnologia. Els resultats mostren que les estratègies de maneig es basen en mesures de mitigació, com ara utilitzar conjuntament amb el glifosat altres herbicides ja existents en el mercat, a través d'una nova generació de cultius transgènics, modificats per resistir dosis més altes de glifosat o a una combinació d'herbicides existents (molts d'ells amb major impacte ambiental i per a la salut humana). Així, es pot afirmar que les mesures de maneig afavoreixen a aquells actors amb la capacitat d'adaptar-se a noves condicions mentre que els riscos es transfereixen a la societat i l'ambient.

Disponible en línia des del passat 28 d'abril; <http://dx.doi.org/10.1016/j.geoforum.2009.03.009>

Rosa Binimelis

Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals

Universitat Autònoma de Barcelona

Binimelis, R., et al. "Transgenic treadmill": Responses to the emergence and spread of glyphosate-resistant johnsongrass in Argentina. *Geoforum* (2009), doi:10.1016/j.geoforum.2009.03.009